

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**

ЗБІРКА ТЕЗ ТА СТАТТЕЙ
науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

ПОЛТАВА
19-20 жовтня 2023 року

Редакційна колегія:

Вячеслав ЖДАН – головний редактор

Галина ЄРОШЕНКО – заступник головного редактора

Наталія УЛАНОВСЬКА-ЦИБА – відповідальний редактор

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ». – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2023. – 207 с.

професійної підготовки кадрів як безперервного самоосвітнього процесу, створили основу для пошуку шляхів інтенсифікації навчання лікарів у галузі терапії. Особливого значення набуває й самоосвіта лікаря-терапевта щодо застосування сучасного медичного обладнання в професійній діяльності, яка забезпечить особистий успіх та значні досягнення в лікуванні пацієнтів.

В Україні останнім часом розробляються та вдосконалюються програми підготовки та перепідготовки спеціалістів, широко використовується тестовий контроль отриманих знань під час проведення конференцій та майстер-класів, пропонуються різноманітні форми дистанційного навчання. Все це підвищує відповідальність лікарів щодо постійного самовдосконалення і, безумовно, впливає на рівень їх компетентності.

Враховуючи всі прогресивні зміни у післядипломній освіті, що відбулися останніми роками, слід зауважити, що зараз лікар сам несе відповідальність за самоосвіту, яка є складовою безперервного професійного розвитку. Гуманістичний вектор менеджменту самоосвітнього процесу закладає основу оптимістичних уявлень про майбутнє терапевтичних дисциплін, де немає межі самовдосконаленню та самоосвітньої діяльності.

Література:

1. Чірікова Н.М. Мотиваційні теорії персоналу і управління мотивацією праці / Н.М. Чірікова // Молодий вчений. – 2015. – № 11. – С. 109-113.
2. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. / З. І. Слєпкань. – К. : Вища шк., 2005. – 239 с.
3. Heckhausen Heinz. Motivation und Handeln / Heinz Heckhausen. – Berlin – Heidelberg – New York: Springer, 2003. – 557 p.

Римар А.А., Небесна З.М., Лісничук Н.Є., Крамар С.Б., Огінська Н.В.
Тернопільський національний медичний університет імені
І.Я. Горбачевського МОЗ України, Тернопіль, Україна

УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ АЛЬВЕОЛОЦИТІВ II ТИПУ РЕСПІРАТОРНОГО ВІДДІЛУ ЛЕГЕНЬ ЗА УМОВ ЗМОДЕЛЬОВАНОГО ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО КАНЦЕРОГЕНЕЗУ

Рак прямої та ободової кишки (колоректальний рак, ККР) сьогодні можна без перебільшення позначити як проблему світового масштабу. За даними ВООЗ в світі щорічно реєструється більше 500 тис. випадків колоректального раку. Займає друге місце в структурі жіночої онкологічної захворюваності, поступаючись раку молочної залози, і третє в структурі чоловічої онкозахворюваності після раку передміхурової залози та легень.

На сьогодні відомо, що колоректальний рак викликає та супроводжується синдромом ендотоксемії, що призводить до поліорганної недостатності, зокрема виражених легневих ускладнень.

Мета дослідження: вивчити субмікроскопічні зміни альвеолоцитів II типу респіраторного відділу легень на 7 місяць ДМГ-індукованої аденокарциноми товстої кишки.

Матеріал і методи. Тварини були розподілені на 2 групи: I-ша (контроль) – 5 тварин; II-га (із ДМГ-індукованим канцерогенезом) – 15 тварин. Усі маніпуляції з тваринами проводились згідно вимог «Європейської конвенції про захист хребетних тварин, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей». ДМГ-індуковану аденокарциному товстої кишки моделювали шляхом підшкірної ін'єкції ДМГ Sigma-Aldrich Sp. z o.o., Польща, серія D161608) у дозі 7,2 мг/кг маси тіла один раз на тиждень впродовж 7 місяців. Аденокарциному товстої кишки *in situ* було гістологічно підтверджено у всіх піддослідних тварин, які отримували ДМГ, після завершення останнього етапу експерименту. Для проведення електронномікроскопічних досліджень отримані зрізи виготовляли на ультрамікротомі LKB-4801 A за загальноприйнятою методикою, контрастували уранілацетатом та цитратом свинцю за Рейнольдсом та вивчали в електронному мікроскопі ПЕМ–125К.

Результати та їх обговорення. Субмікроскопічна організація альвеолоцитів II типу респіраторного відділу легень інтактної групи тварин характеризувалася типовою ультраструктурою ядра та цитоплазми. Результати електронномікроскопічних досліджень пневмоцитів II типу респіраторного відділу легень лабораторних тварин на 7 місяць моделювання ДМГ-індукованої аденокарциноми товстої кишки показали значні порушення їх ультраструктури. В більшості клітин ядра мали округлу форму із нечіткими мембранами каріолеми, подекуди глибокими їх інвагінаціями. Ядерні пори виявлялись рідко, перинуклеарний простір був локально розширений. В каріоплазмі переважав осміофільний, розміщений великими грудками гетерохроматин, ядерця виявлялися рідко. Цитоплазма була переважно електроннопрозора, вакуолізована. Канальці ендоплазматичної сітки та цистерни комплексу Гольджі були непротяжні, локально розширені, вакуолізовані, їх мембрани були фрагментовані. Мітохондрії мали переважно просвітлений матрикс та пошкоджені, фрагментовані кристи. В цитоплазмі виявлялися різної форми та розмірів пластинчасті, тільця, які містили гомогенний, неупорядкований осміофільний вміст, або були вакуолізовані та спустошені. Також поодинокі містилися невеликі електроннощільні мультивезикулярні

тілця. На апікальній поверхні клітин виявлялися невисокі, поодинокі мікроворсинки.

Висновок. Отже, за умов змодельованої ДМГ-індукованої канцерогенезу в епітеліоцитах II типу респіраторного відділу легень встановлено значні альтеративні зміни ядерного, секреторного та енергетичного апарату клітин, що негативно впливає на структуру альвеол та газообмін у респіраторному відділі легень.

**Рябушко О.Б., Єрошенко Г.А., Клепець О.В., Ваценко А.В.,
Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Шевченко К.В.,
Григоренко А.С., Солод А.В.**

Полтавський державний медичний університет, м.Полтава, Україна

МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Соціально-економічні зміни, спрямовані на євроінтеграцію, реформування галузі охорони здоров'я, розвиток інформаційних технологій в Україні, ставлять перед системою вищої медичної світи нові вимоги до фахової підготовки медиків. Вища медична освіта повинна забезпечити високоякісну підготовку студентів, оскільки від цього залежить якість надання медичної допомоги населенню та реалізація соціальних пріоритетів держави. В умовах сьогодення суспільство потребує фахівців, які не тільки володіють необхідною сумою знань, умінь і навичок у професійній сфері, але й можуть їх ефективно використовувати у складних нестандартних ситуаціях, самостійно приймати складні рішення, творчо розвиватися і самовдосконалюватися.

Якість професійної підготовки майбутніх лікарів залежить від багатьох чинників і вимагає постійного вдосконалення організації навчального процесу, упровадження передових наукових розробок та інформаційних технологій у практику викладання, забезпечення високого професіоналізму викладачів, створення сучасного навчально-методичного забезпечення.

Професійна компетентність фахівця – це здатність ефективно використовувати набуті знання, вміння і навички та спроможність вирішувати ту чи іншу проблему, здійснювати активний пошук нового досвіду і визначати його самостійну цінність, вміти планувати, організовувати та контролювати власну діяльність. Професійна компетентність лікаря базується на отриманні здобувачами освіти комплексу таких ключових навичок: фахові, комунікативні, дослідницькі, наукові. Тому важливо вже починаючи з першого курсу сприяти формуванню у студентів здатності аналізувати і систематизувати отримані

Пустовойт Г.Л., Ярмола Т.І., Кострікова Ю.А., Талаш В.В., Ткаченко Л.А.	129
МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА МЕНЕДЖМЕНТУ САМООСВІТИ ЛІКАРІВ-ТЕРАПЕВТІВ	
Римар А.А., Небесна З.М., Лісничук Н.Є., Крамар С.Б., Огінська Н.В.	131
УЛЬТРАСТРУКТУРНІ ЗМІНИ АЛЬВЕОЛОЦИТІВ ІІ ТИПУ РЕСПІРАТОРНОГО ВІДДІЛУ ЛЕГЕНЬ ЗА УМОВ ЗМОДЕЛЬОВАНОГО ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО КАНЦЕРОГЕНЕЗУ	
Рябушко О.Б., Єрошенко Г.А., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Шевченко К.В., Григоренко А.С., Солод А.В.	133
МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	
Садихов Ф. Р.	135
ЗАСТОСУВАННЯ ЛАЗЕРНОЇ ФОТОДИНАМІЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ЛІКУВАННІ АУТОІМУННОГО ТИРЕОЇДИТУ	
Синенко В.А., Рибалка Я.В., Беляєв І.С., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Шарлай Н.М., Солод А.В.	136
СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ДІЇ ХАРЧОВИХ ДОБАВОК	
Сілкова О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Лобач Н.В.	138
СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	
Сілкова О.В., Лобач Н.В., Макаренко В.І., Макаренко О.В., Сасенко М.В.	143
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ НА КАФЕДРІ ФІЗИКИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	
Скрипніков П.М., Приходченко С.В., Дубина В.О.	145
СИСТЕМНІСТЬ ТА СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ЛІКАРІВ- ІНТЕРНІВ СТОМАТОЛОГІВ НА ПРИКЛАДІ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ «SMART SYSTEMS DENTISTRY»	
Скрипніков А.М., Рудь В.О.	146
НЕЙРОБІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ АНГЕДОНІЇ ПРИ ДЕПРЕСІЇ ТА ШИЗОФРЕНІЇ	
Соколенко В.М., Весніна Л.Е., Єрошенко Г.А., Шарлай Н.М., Шевченко К.В.	148
ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ЯК МЕДИКО-БІОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА КАТЕГОРІЯ	
Сокологорська-Никіна Ю.К., Курєдова В.Д.	151
ЗУБОЩЕЛЕПНІ АНОМАЛІЇ В ДІТЕЙ ІЗ ДЕПРИВАЦІЄЮ СЛУХУ	